

HUMANIORA MÅ OPPE SIG

Nye tal fra Dansk Center for Forskningsanalyse (CFA) peger på, at de danske politikere ikke kan se det store behov for humanistisk forskning. Det er et problem, der skal tages meget alvorligt, mener centerlederen

Af Anja Kjærsgaard · anjak@hum.au.dk

– Når 33,8 procent af danske politikere mener, at den samfundsmæssige nytte af humanistisk forskning er lille eller endog meget lille, og tallet tilmed er steget fra 26 procent til 33,8 procent fra 2000 til 2008, så har humaniora et problem, siger Karen Siune, dr.scient.pol og leder af CFA. De nye tal stammer fra en omfattende rapport, som Karen Siune har givet sit bidrag til i forbindelse med et stort EU-projekt, der handler om, hvordan man formidler brugen af forskning ud til samfundet.

– 63,4 procent af de adspurgte politikere mener, at den humanistiske forskning har stor eller meget stor samfundsmæssig nytte. Til sammenligning ligger

de andre forskningsområder alle over 90 procent, hvad angår stor eller meget stor samfundsmæssig nytte. Humanistisk forskning betragtes som den mindst videnskabelige og mindst nyttige af samtlige discipliner, fortæller Karen Siune.

Det afvigende tilfælde

– Jeg har oplevet humanister, der siger, sådan er det. Det kan ikke være anderledes. De mener, at når vi på CFA spørger til den samfundsmæssige nytte af forskellige forskningsområder, så er det klart, at humaniora vil falde ud som et afvigende tilfælde. Det mener jeg ikke er klart, og humaniora må oppe sig, for bevillinger kan gå over til at blive nyttefokuserede alene. Den tendens ses allerede flere steder i Europa, og så har man ikke råd til at sige, at det ikke kan være anderledes.

Men den nye portal, danmarkshistorien.dk, er vel et godt eksempel på, at humanistisk forskning har endog stor samfundsmæssig nytte?

– Ja, det er rigtigt, men det er ikke mig, I skal overbevise. Jeg ved godt, at humanistisk forskning har stor samfundsmæssig nytte. Hvis jeg skulle være lidt kynisk ville jeg sige: – Jeres egen fortælling fejler ikke noget, men den skal ud over rampen. Der er i befolkning-

” Men forhåbentlig er undersøgelsen medvirkende til, at vi alle kan få en bredere erkendelse af, at vi alle sammen har brug for humaniora. Vi kan ikke leve uden, men det er ikke alle, der er klar over det.

Karen Siune, Leder af Dansk Center for Forskningsanalyse

◀ Karen Siune, leder af CFA, står ved siden af en plakat, der illustrerer forskningens rolle i samfundet.

gen generelt, herunder blandt politikere, en manglende forståelse for, hvad humaniora står for.

Du havde vel fået helt anderledes positive svar, hvis du havde spurgt til de enkelte discipliner på humaniora?

– Ja, men det ændrer ikke det faktum, at I går under en samlebetegnelse. I bliver – også i bevillingssammenhæng – kategoriseret som humaniora, så hvad der gemmer sig bag termen, må der ikke herske tvivl om.

For Karen Siune hersker der ingen tvivl om, at humanistisk forskning er nyttig, men hun mener, at det grundlæggende problem for humaniora er, at når man fx læser om danmarkshistorien.dk, så ser man det ikke som et humanistisk produkt. Og sådan findes der mange andre resultater ifølge hende, der ikke kobles op på humaniora.

– Derfor vil jeg anbefale, at man i endnu højere grad forsøger at trække kategorien med sig og får ekspliciteret, at det her er humanistisk forskning. Skriver man en artikel om et aspekt, et deltema på humaniora, så skal man ikke kun køre på deltemaets identitet, men også koble det op på humaniora.

Debat fører til erkendelse

En af de ting, som indgik i EU-projektet, da undersøgelsens resultater forelå, var at gå tilbage til udvalgte politikere.

– Vi spurgte, om de var klar over, at sådan tegnede billedet sig. Der var flere, der svarede: –Det kan ikke passe. Og det er det positive

ved den undersøgelse, at den også kan være med til at bevidstgøre nogen om konsekvenserne af det, de har svaret.

På samme måde kan humanisterne også tænke over, hvorfor resultatet falder sådan ud, som det gør. Det væsentlige er ifølge Karen Siune at få en debat igang. Debatten har kørt ved et arrangement i Humanistisk Forum, derefter gennem avispolemik, hvor mange læsere har givet deres mening til kende gennem blogindlæg – og sidst, men ikke mindst ført til refleksion blandt politikere. Karen Siune er glad for, at så mange har reageret, for undersøgelsens resultater kan der ikke rokkes ved.

– Men forhåbentlig er undersøgelsen medvirkende til, at vi alle kan få en bredere erkendelse af, at vi alle sammen har brug for humaniora. Vi kan ikke leve uden, men det er ikke alle, der er klar over det, lyder det fra Karen Siune.

Undersøgelsen, CFA har udarbejdet, er ikke en undersøgelse, der er udvalgt til at belyse humaniora. Det er en undersøgelse, der er lavet i forbindelse med et omfattende EU-projekt, der handler om, hvordan man formidler brugen af forskning ud til samfundet. I forbindelse med det projekt har CFA i 2008 rettet henvendelse til medlemmer af Folketinget og blandt andet spurgt dem, hvordan de vurderer den samfundsmæssige nytte af forskellige forskningsområder, og hvilke forskningsdiscipliner de opfattede som videnskabelige. De samme spørgsmål blev stillet i 2000, da Karen Siune var ansat som direktør i Videnskabsministeriet til at opbygge Analyseinstitut for Forskning. En af de første undersøgelser hun satte i gang, var at undersøge, hvad folk i almindelighed og politikerne mente om forskning.